

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'רל

ערב שבת קודש
פרשת תרומה
א' באדר ה'תשע"ח

יוצא לאור על ידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

א' באדר ה'תשע"ח - ח' באדר ה'תשע"ח

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	א' באדר	הלכות בכורים פרק יב. הלכות שמיטה ויובל. בפרקים אלו. פרק א-ב.	הלי עירובין פרק ה.	מ"ע פב. קלה. מ"ט רכ. רכא. רכב.
ש"ק	ב' באדר	פרק ג-ה.	פרק ו.	מ"ט רכג. מ"ע קלד. קמא. מ"ט רל. רלא.
א'	ג' באדר	פרק ו-ח.	פרק ז.	מ"ע קמ. קלו. קלו. מ"ט רכז. רכה. רכו.
ב'	ד' באדר	פרק ט-יא.	פרק ח.	מ"ע קלח. מ"ט רכז. מ"ע קלט.
ג'	ה' באדר	פרק יב-יג. שאלו שלום וגוי. ספר עבודה והוא ספר שמיני. הלכות בית הבחירה. בפרקים אלו. פרק א.	הלי שביתת עשור. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ט קסז. מ"ע קפג. מ"ט רכח. מ"ע כ.
ד'	ו' באדר	פרק ב-ד.	פרק ב.	מ"ט עט. פ.
ה'	ז' באדר	פרק ה-ז.	פרק ג.	מ"ע כא.
ו'	ח' באדר	פרק ח. הלכות כלי המקדש והעובדים בו. בפרקים אלו. פרק א-ב.	הלי שביתת יו"ט. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע כב. מ"ט סז. מ"ע לה. מ"ט פג. פד.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחה החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד'	120 ד' לפני הזריחה	
5.52	5.27.4	12.25	11.55	9.07	6.30	5.31	5.10	4.23	ו', א' באדר
5.53	5.28.3	12.25	11.55	9.07	6.29	5.31	5.09	4.22	ש"ק, ב' באדר
5.54	5.29.1	12.25	11.55	9.06	6.28	5.30	5.08	4.22	א', ג' באדר
5.54	5.29.9	12.25	11.55	9.05	6.27	5.29	5.07	4.21	ב', ד' באדר
5.55	5.30.8	12.25	11.55	9.05	6.26	5.28	5.06	4.20	ג', ה' באדר
5.56	5.31.6	12.25	11.55	9.04	6.25	5.27	5.05	4.19	ד', ו' באדר
5.57	5.32.4	12.25	11.55	9.04	6.24	5.26	5.04	4.18	ה', ז' באדר
5.58	5.33.2	12.24	11.54	9.03	6.23	5.25	5.03	4.17	ו', ח' באדר

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
	צה"ש	צה"ש	צה"ש	צה"ש
תרומה	4:51	5:05	4:56	5:09
תצוה / זכור	4:56	5:11	5:02	5:14

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

פקס: 03*9606169 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

7474*ISSN 0793

מעשיו של האדם צריכים להיות "לשמי"

מדוע דווקא במצוות התרומה מצווה התורה שעליה להיות לשם הקב"ה בלבד? • מהות המשכן – עשיית כל דבר לשמו של הקב"ה בלבד • הן עני המשפיל עצמו לקבל צדקה והן אדם השמח בחודש אדר ללא גבול – עליהם לעשות זאת לשם שמים במידה שווה • רק ליהודי הכוח לגלות כיצד הדברים הגשמיים מאוחדים בעצמותו יתברך • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

רק בתפלת נעילה דיום הכיפורים, אלא בכל השנה כולה, שזהו עניין של יציאה ממדידה והגבלה, שהרי מצד מדידת והגבלת הזמן יש חילוקים בשינויי הזמנים, ואילו הם עמדו בתנועה של מסירת נפש בכל הזמנים בהשוואה – הנה על-ידי זה הגיעו בעבודתם לבחינת אתהפכא. וכן הוא בכל שנה ושנה, שבבוא חודש אדר, הנה כל ימי החודש הם בבחינת אתהפכא. ומצד זה הנה גם השמחה שבחודש אדר היא ללא הגבלות. ושמחה זו צריכה להתחיל כבר משבת מברכים החודש⁶.

* * *

ב. בשנה פשוטה מסתיימים העניינים ד"שובבי"ם" בפרשת משפטים⁷, שאז מתתקנים כבר כל העניינים, ומתחילים לקרוא פרשת תרומה, שתוכנה – "ועשו לי מקדש" ("מקדש דאיברי משכן

א. ענינו של חודש אדר הוא – "והחודש אשר נהפך"¹, בחינת אתהפכא. בכלל, הרי העבודה עתה היא (לא באופן של אתהפכא, אלא) באופן של אתכפיא, וכאשר חסר בעניין האתכפיא, אין זו "עבודה", כיוון שעיקר העבודה היא – אתכפיא, וכמבואר בתניא² בפירוש "עובד אלקים"³, "שעובד הוא לשון הווה שהוא באמצע העבודה שהיא המלחמה כו"⁴, ולולי זאת, נקרא "אשר לא עבדו"³, או שהוא צדיק ש"נקרא עבד ה' בשם התואר . . (ש)כבר עבד וגמר לגמרי עבודת המלחמה כו"⁴, ואילו עניין האתהפכא יהיה לעתיד לבוא, כמו שכתוב⁴ "אז אהפוך אל עמים וגו"; אמנם, בחודש אדר ישנו גם עניין האתהפכא – "החודש אשר נהפך".

והעניין בזה – מכיוון שבניישראל עמדו במסירת נפש במשך כל השנה כולה⁵, היינו, לא

1) אסתר ט, כב. וראה ירושלמי מגילה פ"א ה"א. רמ"א או"ח סתרפ"ח ס"ז.

2) פט"ו.

3) מלאכי ג, יח. וראה חגיגה ט, ב.

4) צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

5) ראה תו"א מג"א צז, א. ובכ"מ.

6) ראה גם שיחת ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח וער"ח אדר תשט"ז בתחלתה (תו"מ חט"ז ע' 97). וש"נ.

7) ראה נטעי גבריאל (הל' חנוכה) ימי השובבי"ם ע' תלג ואילך. ע' תעב ואילך. וש"נ. וראה גם התועדויות תשמ"ט ח"ב ע' 185 הערה 60. וש"נ.

ומשכן דאיקרי מקדש⁸) ושכנתי בתוכם⁹.

ג. על¹⁰ הפסוק¹¹ "ויקחו לי תרומה", אומר רש"י "לי לשמי", היינו, שנתינת התרומה לנדבת המשכן תהיה בשביל הקב"ה, ולא בשביל פניות צדדיות. ואינו מובן: מדוע דווקא במצווה זו הזהירה התורה יותר מבשאר מצוות, שעשייתה תהיה לשמו יתברך – כל המצוות צריכים לעשות לשמו,

לשמו יתברך, "לי", ודווקא בנתינת נדבות עבור המשכן – שלכאורה הרי זה בדוגמת נתינת צדקה, שלא נוגעת כל כך הכוונה, ובלבד שיבנה המשכן – אומרת התורה שצריך להיות "לי", "לשמי"? והביאור בזה – שכל עניין המשכן הוא¹⁵ שיהודי יאחד את כל ענייניו עם הקב"ה, ועד שבדברי הרשות שלו יהיה "דעהו"¹⁶, ולכן מובן שבעניין זה נוגע שיהיה "לי לשמי", כיוון שזהו כל עניין

עניין המשכן הוא שיהודי יאחד את כל ענייניו עם הקב"ה, ועד שבדברי הרשות שלו יהיה "דעהו", ולכן מובן שבעניין זה נוגע שיהיה "לי לשמי" דאתהפכא חשוכא לנהורא

המשכן – הייחוד עם הקב"ה.

ד. ויש להוסיף בביאור השייכות ד"לי לשמי" עם עניין "בכל דרכיך דעהו"¹⁵ – בהקדם דיוק לשון הפסוק "ויקחו לי תרומה": לכאורה היה מתאים יותר הלשון "זיתנו לי תרומה", שהרי צריכים ליתן את התרומה, ונתינה זו צריכה להיות "לשמי"; ולמה נאמר "ויקחו לי תרומה", שלקחת התרומה צריכה להיות "לשמי"?

אך העניין הוא – שבכך מרמזת התורה שקבלת הצדקה על-ידי העני צריכה להיות לשמו יתברך¹⁷: ידוע שהקב"ה קבע בסדר הבריאה שיהיו עשיר ועני, והעני יהיה זקוק אל העשיר, בכדי שיהיה בעולם עניין משפיע ומקבל, עניין הצדקה¹⁸. – האמת היא שהקב"ה "זן את העולם כולו בטובו בחן בחסד וברחמים"¹⁹. הוא יתברך בעצמו מפרנס את כל העולם, עניים ועשירים. אלא שמפרנס את העניים באופן שנותן את חלקם אל העשירים שיתנו אותו לעניים. ובמילא, הצדקה

ומדוע אומרת זאת התורה במיוחד במצווה זו? ולכאורה – הרי אדרבה: ידוע מאמר הבעל שם טוב¹² שישנם עניינים שבהם לא נוגעת כל כך הכוונה (כמו בכל המצוות), עניין אחד הוא – טבילה במקווה: אפילו אם הטבילה היתה בשביל טעמים אחרים, ולא בשביל טהרה, ויתירה מזה, אפילו אם לא נתכוון כלל לטבול, אלא נפל עליו הגל, אזי נעשה טהור¹³. ועניין שני – נתינת צדקה, שבה לא נוגע כל כך הטעמים שבגללם נותן צדקה, ויתירה מזה, אפילו אם נתינת הצדקה היתה ללא כוונה כלל, שאיבד ממון ומצאו עני, כך, שלא נתכוון כלל לתת לעני, הרי כיוון שהעני קיבל את ממונו, קיים בכך עניין של צדקה. וכמו כללות מצוות שכחה¹⁴.

ואינו מובן: בשאר המצוות שבהם נוגעת יותר הכוונה – לא הבהירה התורה שצריכות להיעשות

(8 עירובין ב, סע"א.

(9 תרומה כה, ח.

(10 מכאן עד סוף סעיף ה – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיה), ונדפס בלקו"ש ח"ג ע' 908 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(11 תרומה כה, ב.

(12 ראה ספר בעש"ט עה"ת יתרו ס"ד הערה יט. ר"פ תרומה. ראה סי"ב. מגדל עז (כ"פ, תש"מ) ע' תכה הערה 2. וש"נ.

(13 ראה חגיגה יט, א.

(14 ספרי ופרש"י תצא כד, יט.

(15 ראה לקו"ש ח"ג ע' 907 ואילך.

(16 משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

(17 ראה ג"כ כש"ט סת"ל.

(18 שמו"ר פל"א, ה. תנחומא פרשתנו ט. ד"ה תקעו תרכ"ח פ"ב ואילך (סה"מ תרכ"ז ס"ע תכט ואילך).

(19 נוסח ברכה א' דברהמ"ז.

(ב) כיוון שבנתינת הצדקה מקיים הנותן מצווה, הנה כאשר יהודי עושה מצווה, עושה זאת מן הסתם בשביל הקב"ה.
נוסף לכך יש גם עצה – ליתן צדקה ללא פרסום, מתן בסתר, שאז נקל יותר לפעול בעצמו שתהיה הנתינה לשמה.
מה שאין כן בקבלת הצדקה – הרי: (א) העני ואביון אינו צריך להתייגע בעצמו בכדי ליטול

שהעשיר נותן לעני אינה מה שנותן משלו, אלא זהו חלקו של העני שנתן הקב"ה בפיקדון לעשיר²⁰. וכיוון שהקב"ה מפרנס את העניים, הרי היה יכול לתת את החלק שלהם באופן ישיר אליהם²¹; ולמה אופן הנתינה אליהם הוא על-ידי העשירים? – והמענה על זה, כאמור, כיוון שהכוונה העליונה היא שיהיה חסד וצדקה בעולם, ואם כל אחד היה מקבל השפעתו שלא באמצעות מישהו אחר, לא

כיוון שהקב"ה מפרנס את העניים, למה אופן הנתינה אליהם הוא על-ידי העשירים? – והמענה על זה, כיוון שהכוונה העליונה היא שיהיה חסד וצדקה בעולם

את הצדקה; הוא מקבל את הצדקה להחיות נפשו ונפשות בני ביתו (ועד כדי כך ההכרח בדבר, שאינו מתחשב בקשיים, ומבזה ומשפיל את עצמו²², כיוון שזקוק לכך). (ב) הוא לא צריך להתכוון לקיים מצווה בכך, שהרי הוא עושה זאת כדי שיוכל לפרנס את עצמו ובני ביתו.

ולכן זקוק המקבל להוראה ונתינת-כוח מיוחדת מהתורה, שגם פעולתו בקבלת הצדקה תהיה "לשמי". כיוון שנדרש מיהודי "בכל דרכיך דעהו", שכל ענייניו יהיו חדורים בקדושה – הרי אין נפקא-מינה מה היא עשייתו, אם הוא צריך להכריח את עצמו לעשות זאת, או שזהו דבר המוכרח לו; עניין של עונג או היפך מזה – כל מה שעושה צריך להיות לשמו יתברך, "בכל דרכיך דעהו". ולכן, ההוראה שתהיה העשייה לשמו יתברך, מרמזת התורה בעניין עשיית המשכן – כי, כאמור לעיל, עניין "ועשו לי מקדש" הוא העניין ד"בכל דרכיך דעהו".

1. וכן הוא גם בנוגע למדובר לעיל אודות השמחה בחודש אדר, שהיא שמחה בלי גבול – שגם היא צריכה להיות מצד ציווי של הקב"ה שציוה

היה צדקה וחסד בעולם. –

וזהו מה שדורשים מהעני המקבל – שלקיחת הצדקה תהיה בכדי למלא את הכוונה העליונה, שתהיה עשיית צדקה בעולם. וזהו ציווי התורה "ויקחו לי תרומה", שלקיחת הצדקה תהיה לשמי.

1. ציווי והוראת התורה מהוה נתינת-כוח. ובכן, היכן צריכים נתינת-כוח במיוחד כדי לפעול בעצמו שתהיה הפעולה לשמו יתברך – ב"ויקחו".

ב"ויתנו" – אין צורך בנתינת-כוח מיוחדת שיהיה לשמה, כי (אף-על-פי שבנתינת הצדקה לא נוגעת כל כך הכוונה, כאמור לעיל, מכל מקום מובן, שזהו מן הסתם לשמה, כי):

(א) ממון הוא דבר שבו יכול לקנות חיי נפשו²², ובפרט אם התייגע על זה בכל כוחות נפשו²³. ואם כן, כאשר פועל בעצמו אתכפיא ליתן את הממון לצדקה, עושה זאת מן הסתם לשמה.

20 (ראה אורח"ח פרשתנו כב, ד. אלשיך משלי יח, טז. ראב"ע שם ט, יז. סה"מ קונטרסים ח"א קיט, א. ועוד.

21 (ב"ב י"ד, א. נתבאר בד"ה א"ר שמואל בר נחמני תר"ץ (סה"מ קונטרסים שם).

22 תניא פל"ז (מח, סע"ב).

23 וכפי שרואים במוחש אצל בעלי עסקים, שמתייגעים בהעסק בכל עשר כחות נפשם, ולפעמים – ב"עשרים גרה" (ראה במאמר בסופו (לעיל ע' 380)), היינו, שמנצלים גם את עשר הכחות של נפש האלקית (מהנחה בלתי מוגה).

לשמוח בחודש אדר.

ואף־על־פי ששמחת פורים צריכה להיות שמחה גופנית, כמבואר בלבוש²⁵ החילוק שבין חנוכה לפורים, שחנוכה קשור עם רוחניות, ופורים קשור עם גשמיות, וכשם שאז היתה השמחה בגשמיות מצד היציאה "מאפילה לאור גדול", כך גם בכל שנה ושנה צריך להיות נרגש גדול השמחה מצד הצלת הגוף כפשוטו, מכל מקום, בזה גופא צריכה

בתוכם", "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד"²⁹ – שכאשר בונה בית בישראל, בנין עדי עד, צריך לקחת דברים גשמיים ולעשות מהם מקדש לה'.

ח. ויש לומר, שהנתינת־כוח לעשות מהדברים הגשמיים מקדש לה' מרומזת במה שנאמר "ויקחו לי תרומה":

אף־על־פי שהדברים הגשמיים מצד עצמם הם כולא חד עם הקב"ה, וצריכים רק לגלות זאת מן ההעלם אל הגילוי, מכל מקום, גם לגלות דבר כזה יכולים רק נשמות ישראל

ובהקדם המבואר בתיא³⁰ "מה שכתוב בזהר הקדוש³¹ על פסוק ויקחו לי תרומה, דלי כלומר אותי, והוא־ליה־למימר ותרומה, אלא משום דכולא חד", היינו, שה"תרומה" היא חד עם הקב"ה ("לי").

ומזה מובן, שאף שה"זהב וכסף ונחושת" ושאר הדברים ("ג או ט"³²) שנמנו בכתוב הם דברים גשמיים, הרי האמת היא שמצד עצמם הם "כולא חד" עם הקב"ה, כיוון ש"עיקר שכינה בתחתונים היתה"³³, ולכן, יכולים לעשות מהם מקדש לה', כיוון שצריכים רק לגלות את מציאותם האמיתית, מן ההעלם אל הגילוי בלבד.

אלא שעניין זה הוא בכוחם של בני־ישראל דווקא – "דבר אל בני־ישראל ויקחו לי תרומה": אף־על־פי שהדברים הגשמיים מצד עצמם הם כולא חד עם הקב"ה, וצריכים רק לגלות זאת מן ההעלם אל הגילוי, מכל מקום, גם לגלות דבר כזה יכולים רק נשמות ישראל, כי, לנשמות ישראל "האָט זיך מהותו ועצמותו יתברך אָפּגעגעבן"

להיות נרגשת הכוונה – לשמו יתברך.

אין נפקא־מינה כלל אם המדובר הוא אודות עני שצריך לקבל צדקה להחיות נפשו או המדובר הוא אודות מי ששמח בשמחה גדולה על הצלתו מאפילה לאור גדול; שני העניינים צריכים להיות בהשוואה, כי, כל העניינים צריכים להיות "לי לשמי"²⁶.

* * *

ז. בפרשת תרומה . . נאמר "דבר אל בני־ישראל ויקחו לי תרומה גו' זהב וכסף ונחושת וגו' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"²⁷ היינו, שנצטוו לקחת דברים גשמיים ולעשות מהם מקדש, אודותיו מבטיח הקב"ה להשרות בו שכינתו, "ושכנתי בתוכם".

וכשם שהדברים אמורים בנוגע למשכן והמקדש, כן הוא גם בנוגע לבתי־כנסיות ובתי מדרשות, שהם "מקדש מעט"²⁸.

וכן הוא גם בנוגע למקדש הפרטי שבכל אחד ואחד מישראל – כמרומז בדיוק הלשון "ושכנתי

(29) ראה אלשיך עה"פ. של"ה סט, א. ועוד.

(30) פרק מז.

(31) ח"ב קמ, ב.

(32) נסמן בלוקו"ש חכ"א ע' 153.

(33) שהש"ר רפ"ה. וראה רד"ה באתי לגני ה'ש"ת (סה"מ תש"י

ע' 111).

(25) או"ח סתר"ע סק"ג.

(26) חסר הסיום (המו"ל).

(27) כה, ביח.

(28) יחזקאל יא, טז. מגילה כט, א.

ט. ולא לדרשה קאתינא, כי אם, שיבואו הדברים בעבודה בפועל.

עשיית מקדש לה' מדברים גשמיים - הוא עניין שנתפרש בתורה כבר מזמן... והכול יודעים שהכוונה היא גם למקדש שבכל אחד ואחד מישראל, וכמו כן יודעים גם דברי הזהר בפירוש "לי תרומה" שכולא חד, ואף-על-פי-כן, היו צריכים שאדמו"ר הזקן יכתוב זאת בספר התניא, ולאחרי זה יבואו רבותינו נשיאינו ויבארו את הדברים, ועד למאמרם של הרביים ש"עיקר שכינה בתחתונים היתה",

ורק אז משלימים בפועל את הדברים שנאמרו עלידי משה רבינו לפני אלפי שנים - שנעשה בפועל העניין ד"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

(מהתוועדות ש"פ משפטים, מבה"ח אדר ה'תש"כ, תורת מנחם כרך כז עמ' 389-393, וראשי-דברים בעת קבלת-פנים - ז' אדר ראשון ה'תשי"א, תורת מנחם כרך ב עמ' 249-250)

[נתן להם עצמות ומהות את עצמו] באופן שיוכלו לקחת אותו ("כאילו נתן לנו את עצמו כביכול"³⁴), ולכן יכולים הם לגלות את כוח העצמות שישנו בדברים הגשמיים³⁵.

ועל דרך המבואר לעיל³⁶ בעניין "כי תקנה עבד עברי"³⁷ דקאי על משה רבינו שהוא ממשך דעת בנשמות ישראל - שהאפשרות להמשכת הדעת בנשמות ישראל היא מפני שבשרשם יש בהם בחינת הדעת, וצריכים רק לגלות מן ההעלם אל הגילוי, ואף-על-פי-כן, גם ההתגלות מן ההעלם אל הגילוי יכולה להיות בכוחו של משה דווקא, בגלל שייכותו למדרגה זו, שעליו נאמר³⁸ "מן המים משתיהו".

(34) תניא שם.

(35) ראה לקו"ש ח"ו ע' 23 ואילך, ובהערות שם. ח"ב ע' 74 ואילך, ובהערות שם.

(36) ד"ה ואלה המשפטים (לעיל ע' 231 ואילך).

(37) משפטים כא, ב.

(38) שמות ב, יו"ד.

ה'פצת היהדות': ספר חובה לשליח ולכל יהודי

החובה לקרב יהודים לתורה ואיך לעשות זאת - לאור תורתו והזכותיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים בפעולת קירוב הלבבות

- ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד
- הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

גאולה ב'פשט' ולא ב'דרש' בלבד...

לא רק הבטחה על הגאולה אלא נראית בעיניים

הביאור בפירוש רש"י בעניין "עצי שיטים" . . "יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם וציוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים כו".
[. .] נשאלת השאלה אצל "תלמיד ממולח":

מהו אמנם גודל ההכרח בפעולתו של יעקב אבינו בהבאת ארזים במצרים לצורך עשיית המשכן מאתיים ועשר שנים לפני הציווי של עשיית המשכן?!

והביאור בזה – מרמז רש"י ב"ינה של תורה" בהזכירו את שמו של בעל המאמר "רבי תנחומא":
תנחומא הוא מלשון תנחומין, ולכן פירש רבי תנחומא ש"יעקב צפה ברוח הקודש" וכו' מכיוון שעניין זה מהוה נחמתן של ישראל:

כאשר בני ישראל נמצאים בגלות מצרים במצב דקושי השעבוד עד לגזירת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" כו' וכו' – הרי מלבד ההבטחה ד"ואנכי אעלך גם עלה", שואבים הם עידוד ונחמה בראותם בעיניהם ממש את עצי הארזים שהביא יעקב ונטע במצרים מכיוון שצפה ברוח הקודש ש"עתידין לבנות משכן במדבר", ו"ציוה לבניו (ובניו לבניהם אחריהם, וכן הלאה) ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים!"
כלומר עצי שיטים לצורך עשיית המשכן גופא – היו יכולים אמנם להשיג גם באופן אחר, אבל, כדי שתהיה נחמתן של ישראל (ענינו של רבי תנחומא) – הוצרך יעקב אבינו להביא ארזים ולנטעם במצרים, ולצוות לבניו שייטלום עמהם כשיצאו ממצרים, כדי שבמשך כל זמן גלות ושעבוד מצרים יהיו לנגד עיניהם עצי הארזים שנטעם יעקב אבינו על מנת שייטלום כשיצאו ממצרים, היינו שעצי ארזים אלה מסמלים וממחישים את גאולתן של ישראל.

נחמה לישראל שלא להתפעל מהגלות אלא לבנות משכן

ומכאן באים לעניין של נחמה גם בנוגע לגלותנו זה האחרון:

כשנמצאים בחשכת הגלות, "כל הגלויות נקראו על שם מצרים" במדבר העמים "נחש שרף ועקרב וצמאון גו", חושך כפול ומכופל של עקבות משיחא – אומר רבי תנחומא, מנחמם של ישראל, שאין להתפעל מחשכת הגלות, מכיוון שיודעים שהתכלית והמטרה היא "לבנות משכן במדבר", היינו לעשות ממציאיות ה"מדבר" משכן ומקדש לו יתברך, דירה לו יתברך בתחוננים. עד לסיום הציווי "ועשו לי מקדש" כפשוטו בבית המקדש השלישי שבו יתגלה גם המשכן שעשה משה, משכן המדבר.

[. .] מכיוון שלאחרי כל זה עדיין לא בא – מתעוררת השאלה והדרישה והצעקה האמיתית של בני ישראל: "עד מתי?!... והמענה היחידי לשאלה ודרישה וצעקה זו הוא – שהקב"ה ממלא את בקשתם ודרישתם של ישראל, ומביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה, גאולה כפשוטה בפועל ממש!
וכמרומו בדיוק לשונו של רש"י "פירש רבי תנחומא" – שעניין הנחמה (תנחומא) הוא באופן של "פירש": לא דרש, דרוש ופשט'ל יפה, כי אם פשטות העניין, היינו נחמה וגאולה כפשוטה ממש, שהרי לא ייתכן שה"גלות" יהיה בפועל ובפשטות, ואילו הנחמה – באופן של "דרש" בלבד...

מרבבה טהרה

הרבי עקב אחרי הפקות והוצאות לאור של המרכז הארצי למען טהרת המשפחה • "כבודו הוא עסקן פרקטי ונמרץ", כתב הרבי למר אלימלך מקס שרייבר, שבנה מאות מקוואות • שרייבר על הרבי: "מה נהדר היה אילו כל הרבנים היו הולכים בעקבותיו ומאמצים לשם ולמטרת מצוות טהרת המשפחה בארץ ישראל"

חוברות בנושאי הטהרה (והכנה לבנין בית בישראל) שיוכלו ללמוד בהם באופן הכי טוב והכי שלם כולל הדפסת חוברות של דינים ומנהגים בלשון עם ועם כפי שכבר עשו במספר מדינות.

הרבי ציין: מכיון שבכמה חוברות חסרים, לדאבון לב, כמה פרטים – מן הראוי, איפוא, שיגיהום מחדש מומחים באותם תחומים ויוסיפו בהם גם הידורים וכו'.

כמו כן ראוי שהחברות יודפסו בשפה מקצועית (יופי לשון) דבר שימשוך את הקריאה בהם וישפיעו על עוד לקיים את האמור בהם (ולא בצורה של שיבושי לשון הצורמים את האוזן).

בנוסף לכך תכיל החוברת רשימות של מקוואות טהרה שבכל אתר ואתר.

יחד עם זה להקים חברות נשים (אירגונים) בכל עיר ועיר שיפיצו וישפיעו בתחום חשוב זה.

פעילות בקיבוצים

כמה שנים קודם לכן שיגר מר שרייבר לרבי את המכתב הבא:

"ב"ה

"מר מקס שרייבר

325 סנטרל פארק וועסט

"ניו יורק, ניו יורק 10025

29 בינואר, 1973

"הרב מ.מ. שניאורסאהן

1304 רחוב פרזידנט

"ברוקלין, נ.י.

בגליונות א'קצג (נשא תשע"ז) א'קצד (בהעלותך תשע"ז) א'רב (ואתחנן תשע"ז) א'ריג (נח תשע"ח) פרסמנו על עזרתו של הרבי ועידודיו הבלתי פוסקים למפעלי הטהרה בארץ־הקודש ובעולם ובמיוחד עידודו את המרכז הארצי למען טהרת המשפחה ובצורה אישית יותר את מר אלימלך מרדכי (מקס) שרייבר שבנה מאות מקוואות.

ברשימה שלפנינו נחשוף חומר נוסף בנושא:

נפתח במברק שנשלח לחוץ לארץ:

"ב"ה

"הרב הגדול שניאורסאהן

"770 איסטערן פארקוויי

"ברוקלין, ניו יורק 13

"ברוכות ומוצלחות יהיו פעולות כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א להצלת הטהרה בישראל, לקירוב גאולתנו ופדות נפשנו.

"מטעם המרכז הארצי למען טהרת המשפחה, ירושלים".

הגהות, הידורים, וכתובה מקצועית

בהתוועדות י"ד כסלו תשל"ט (שיחות־קודש תשל"ט כרך א' עמ' 368 ואילך) דייק הרבי בלשון "כיצד מרקדין לפני הכלה" דייקא – המצביעות על הצורך בשימת דגש על מצוות השייכות לנשי ובנות ישראל בין השאר קרא הרבי להדפיס

ה'138.

"בזכות כב', עוד כמה רבנים הצטרפו לתנועה שלו ולמצווה הגדולה הזו של חיזוק בניית מקוואות בארץ הקודש ובקיבוצים העניים. שיתוף הפעולה של כב' ושל עוד כמה רבנים חדשים שהצטרפו לתנועה זו, עזר לי להשיג ולהגיע לבניית המקווה ה'138 בארץ ישראל."

"רב תודות לכב' והקב"ה יתן את הברכות העצומות עליו ועל משפחתו ועל כל הרבנים שהולכים בעקבותיו לכסות את ההוצאות של בניית המקוואות בקבוצים העניים בארץ ישראל ל"טהרת המשפחה".

"השם יתברך ייתן לכולכם בריאות טובה, מזל, ברכה, וכל טוב עד עולם."

"שלום,

"מקס שרייבר."

בשולי המכתב מר שרייבר מוסיף [כנראה כששלח את המכתב לאחרים]:

"נ.ב. גם הרבי מלובביץ' בעצמו בנה בניין למקווה בארץ ישראל."

עידודו של הרבי "הדביק" גם רבנים נוספים לעזור למר שרייבר, כי כמה שנים קודם לכן הוא כותב לרבי כי הוא הרב היחיד שעומד לימינו: "ב"ה,

1" בנובמבר 1972

"לכבוד הרבי מ. מ. שניאורסאהן

"770 איסטערן פארקוויי

"ברוקלין, ניו יורק 11213

"לכבוד הרבי מנחם מענדל שניאורסאהן

שליט"א:

"תודה לכב' על התשובה המהירה למכתבי ששלחתי לו לפי בקשתו ממני."

"ברצוני להודות לו מעומק לבי עבור ההמחאה על סך \$324.00, לכיסוי השתתפות ב'18 בנייני מקוואות חדשים שב"ה בניתי בארץ ישראל, המסמל 18 פעמים ח"י, שהיא התרומה של כב' לפי בקשתו להודיע. זו בקשה ישנה שכב' ביקש ממני, לתרום לכל אחד ואחד מבנייני המקוואות שאני בונה בארץ ישראל."

"כב' הוא הרב היחיד בכל ארצות הברית, וזה כולל הרבנים הספרדיים, האשכנזיים והחסידיים, שאימץ כזו מצווה מיוחדת. כב' הוא הרב היחיד

"לכבוד הרב שניאורסאהן שליט"א

"מצורף בזה חוברת הכוללת את ההלכות של טהרת המשפחה בשפה הרוסית, עבור כל העולים מרוסיה בארץ ישראל."

"אלה כבר הופצו לכל הקיבוצים שעולים מרוסיה נמצאים בהם."

"שלום וברכה,

"מקס שרייבר

"נ.ב. המקווה החדש הנוסף בכפר חב"ד ב"ה כבר נפתח והוא בשימוש. השתדלתי מאוד להשיג את הרב גרונו והרב קליין כדי להעביר לכב' את ההודעה."

"המהנדס של כל המקוואות בארץ ישראל, דוב שפירא, האחייין של הרבי ז"ל מלובלין, נמצא כאן לזמן קצר מאוד. הוא ביקש ממני לנסות לסדר עבורו יחידות - פגישה קצרה מאוד."

"השאלה שלנו היא בעיקר, המקווה בנחלת הר חב"ד. המקווה נהיה קטן מידי ונהיה צר מידי ורצינו לקבל את חוות דעתו ועצותיו איך עלינו להתקדם עם הפרויקט הזה. אנא, יתן לנו לשמוע ממנו כי העניין באמת ובכנות מאוד דחוף."

"הנני לעדכן את כב' כי במקביל לכתיבת מכתב זה, אני ב"ה עומד בבניית המקווה ה'123 בארץ ישראל."

הקמת מקוואות בקיבוצים עניים

שוב משגר מר שרייבר מכתב:

"ב"ה

"28 בינואר, 1974

"הרב מ. מ. שניאורסאהן

"1304 רחוב פרזידנט

"ברוקלין, נ. י."

"לכבוד הרב שניאורסאהן שליט"א

"קבלתי את ההמחאה של כב' בסך \$180 המכסה ונותן לו זכות של \$180 (עשר פעמים ח"י) בעשר המקוואות הבאות שייבנו ויעמדו כבר בקיבוצים העניים בארץ ישראל."

"אני מרגיש את החיזוק הבלתי רגיל והעצום בכך שכב' בעצמו נתן לי לכיסוי המקוואות בארץ ישראל ועזר לי להגיע לבניית המקווה

"אני רוצה להודות לכב' עבור החיזוק הגדול שקבלתי ממנו במשך כל השנים הללו. תודה רבה. "עדיין יש לי את בורא העולם ב"ה כשותף היחיד בארה"ב, לעזור לי לסחוב את המשא הכבד הזה. באמת אין לי מה להתלונן. נכון לכתובת מכתב זה, הגעתי ב"ה לבניין המקווה "ה-132" בארץ ישראל.

"אני אעקוב אישית אחרי הבניין הנוסף בנחלת הר חב"ד".

"השם יודע מה טוב..."

בימי מלחמת יום-הכיפורים כתב הרבי למר שרייבר:

ב"ה
ג' חשוון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ. י.
מר אלימלך מרדכי שרייבר
327 סנטרל פארק וועסט
ניו יורק, ניו יורק 10025
שלום וברכה:

הנני בזה לאשר את קבלת המכתבים שלו וכן, במיוחד, להביע את תודתי על הדיווחים שקיבלתי מהאורחים מנחלת הר חב"ד, עולים חדשים, שביקרו אותך ודווח לי שקיבל אותם בלבביות והם שוחחו אתך בקשר לפעילות האהובה עליו בכלל, ועבור עולים חדשים מנחלת הר חב"ד במיוחד, והבטיח להם את שיתוף הפעולה שלו.

ביודעי שכב' הוא עסקן ציבורי פרקטי ונמרץ, הנני בטוח ששיתוף הפעולה שלו יכנס לתוקף מיד, ובקרוב יוכלו להשתמש במקווה שיקום הודות להשתדלויות שלו. כפי שידוע לו, בעניינים אלה, אפילו יום אחד קודם, הוא בחשיבות עליונה.

כמו תמיד, הנני מנצל את ההזדמנות הזו לבקש ממנו להודיע לי, היכן אני עומד ביחס להשתתפות הסמלית שלי, כיוון שקשה לי לעקוב אחרי זה. כמובן שזה לא עניין של נימוס. אדרבה, הדרך הראויה היא שיהודי אחד יזכה את השני מה שיותר מהר. בכל מקרה, מצורף בזה המחאה, ובטח יודיע לי אם אני בעיניו.

הגם ש"אם אשכחך ירושלים" וכו', תמיד במחשבותינו, אנחנו מודעים לזה במיוחד במצב הנוכחי המתוח. אבל הוא, כמובן, שומר על קשר עם

הנוסף שתרים בניין למקווה בארץ ישראל. יש כמה רבנים שבנו בנייני מקוואות בארץ ישראל, אבל אפשר לספור אותם על אצבעות יד אחת, ועוד יישארו כמה מיותרות. הרבי גם תרם בעצמו מקווה בארץ ישראל. אני חייב להגיד לכב' את האמת, שהחיזוק שהמחאה הזאת בסך \$324.00 נותן לי, הוא אדיר. אני מרגיש כעת שזה עתה התחלתי לבנות את בניין המקווה הראשון שלי בארץ ישראל.

"כמה נהדר היה אילו כל הרבנים היו הולכים בעקבותיו ומאמצים לשם ולמטרת מצוות טהרת המשפחה בארץ ישראל, לפחות בניית בניין מקווה אחד בקיבוץ דל אמצעים.

"אני מקווה ומתפלל שהקב"ה ישלח את ברכתו עליו ועל הרבנית לבריאות טובה, מזל, ברכה והצלחה עד עולם.
"בברכה, שלום
"מקס שרייבר".

"תודה עבור החיזוק הגדול"

ב"ה
"14 בנובמבר, 1973
"לכבוד הרב מ. מ. שניאורסאהן
"1304 רחוב פריזדנט
"ברוקלין, נ. י.

"לכבוד הרב שניאורסאהן, (הרבי מלובביץ')
"כב' ריגש אותי מאוד עם המכתב וההמחאה על סך \$180 המסמל עשר פעמים 18 דולרים, לכיסוי בקשתו לתת ח"י דולרים עבור כל מקווה שאני בונה ב"ה בארץ ישראל.

"בשלב עשרה השנים שהנני עובד ב"ה עבור מקוואות בארץ ישראל, אני חייב לגלות לכב' את האמת, אינני יכול להצביע על העזרה שקבלתי עבור בניית מקוואות בארץ ישראל. זה לא מגיע ליותר ממה שאפשר לספור באצבעות יד אחת. הממוצע בוודאי וכלי ספק, שואף לאפס. זה כולל את כל הארגונים הרבניים ובמיוחד הכי גדול מביניהם, R.C.A. שמגיע ל-650 רבנים, "אגודת הרבנים של אמריקה" ולשם איזון, אפשר להכניס גם את ארגון המזרחי של ארה"ב, בראשות של מוריס סיג', נשיא, עם עוד רבנים נעלים וחשובים ופקידים. "תמונות מצורפות.

בפעילויות פוריות בתחום טהרת המשפחה וחיזוק היהדות בכלל.

הנני שבע רצון במיוחד לראות שחגיגת יום ההולדת שלו היתה קשורה עם הכנסת ספר תורה, דבר שהופך את מכתבי הקודם לדבר בעתו ומשמעותי במיוחד. זה מחזק את הביטחון שלי שיקבל את הצעתי בקשר לתוספת ב"קביעות עתים" ללימוד תורה, כפי שהארכתי במכתבי הקודם.

יתר על כן, כמו ביחס למקוואות שבונה מחדש, שאינו מסתפק בהישגים הקודמים אלא תמיד שואף להספיק יותר ויותר, שהיא הגישה הנכונה, הנני בטוח שזו תהיה הגישה שלו גם ב'קביעות עתים'. זה יתאים גם לתקופה העכשווית של ספירת העומר, אשר כפי שידוע היטב, מזכירה לנו ומעוררת בנו השראה לתשוקה הגדולה של אבותינו למתן תורה.

בברכה,
חתימת יד קדשו

נב. כרגיל, הנני מקווה לקבל ממנו מידע מדויק היכן אני עומד בקשר לחלק האישי שלי בכל מקווה חדש. בכל אופן, אני מצרף המחאה על חשבון כמה, ואם יש פער, בטח יודיע לי.

מאז כתיבת השורות דלעיל, גם מכתבו מתאריך 10 במאי והמצורף אליו נתקבלו.
זה מכסה 13 מקוואות כפול ח"י מלבד ההמחאה של 150.

המצב. יש לנו את ההבטחה שכל מה שהשם עושה הוא לטובה, הגם שקשה לראות זאת בעיני בשר, מכל מקום אנו יכולים להיות בטוחים שהשם יודע מה טוב, וייתן השם שזה יהיה מוחשי גם לעיני בשר בקרוב מאוד.

בברכה,
חתימת יד קדשו.

בחודש שבט תשל"ד ביקש הרבי ממר שרייבר להוסיף בקביעות עתים לתורה, עם חברותא (ראה המכתב בגליון רב עמ' 12). באותה שנה מלאו 70 שנה למר שרייבר והרבי כותב לו את המכתב הבא. מר שרייבר שהה באותם ימים בארץ ישראל.

ב"ה
כ"א אייר, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ. י.
מר אלימלך מרדכי שרייבר
327 סנטרל פארק וועסט
ניו יורק, ניו יורק 10025
שלום וברכה:

זה עתה קבלתי את מכתבו והמצורף אליו מארץ ישראל. היות ואין הודעה כמה זמן בכוונתו להישאר בארץ ישראל, המכתב הזה נשלח אליו לכתובת ביתו.

לפני הכל, ולפתוח בברכה, בקשר לחגיגת יום ההולדת ה־70 שלו, הנני שולח לו איחולים מלאי תפילה לחיים ארוכים ובריאות טובה, גדושים

"מרבין בשמחה"

במשנה איתא "משנכנס אב ממעטין בשמחה", אלא שבגמרא איתא על זה "כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה".

רואים אנו בזה שני ענינים הפכיים:

מהלשון "כשם" משמע, שהעיקר הוא הענין ד"משנכנס אב ממעטין בשמחה", שנאמר בפירוש במשנה, משא"כ הענין ד"משנכנס אדר מרבין בשמחה", אינו אלא "כשם", שנלמד מ"משנכנס אב".

לאידך גיסא רואים אנו שבהנוגע לפועל הרי הענין ד"משנכנס אב ממעטין בשמחה" הוא מוגבל. לא בכל הענינים ממעטין. ישנם עניני שמחה גם באב. אבל זה ש"משנכנס אדר מרבין בשמחה" – הרי זה ללא שום הגבלות, עד "עד דלא ידע".

לכאורה אינו מובן: כיון שכל הענין ד"משנכנס אדר מרבין" נמשך מזה ש"משנכנס אב ממעטין", כלשון הגמרא "כשם" – מדוע איפוא הענין ד"משנכנס אדר מרבין בשמחה" הוא יותר מהענין ד"משנכנס אב ממעטין וכו'?"

הביאור בזה בפשטות – מכיון ששמחה צריכה להיות תמיד, אפילו בחודש אב, שהרי תמיד ישנו הציווי ד"עבדו את הוי' בשמחה". ולכן, כשניתוסף עוד "מרבין בשמחה" – הרי זה בלי גבול. ואילו ה"ממעטין" הוא מוגבל, כיון שגם אז צריכים להיות עניני שמחה מסויימים, ובפרט מצד הציווי ד"עבדו את הוי' בשמחה".

פנימיות הענין הוא:

כמדובר בהמאמר, תכלית הכוונה היא לפעול את הענין ד"נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים", שיהי' להקב"ה דירה כאן למטה. וכשם שהאדם הדר בדירה, נמצא הוא בדירה בכל עצמותו (מיט זיין גאַנצן וועזן), כך הוא גם הפירוש ד"דירה בתחתונים", שהקב"ה יהי' למטה בכל עצמותו ומהותו יתברך.

כתיב "עוד וחדוה במקומו", שבמקום בו נמצא הקב"ה ישנה שמחה. ובמילא, כדי שיהי' "דירה בתחתונים", בהכרח שיהי' "עוז וחדוה", ואזי יוכל להיות מקומו ודירתו יתברך.

ובזה יובן שצריכים להיות תמיד בשמחה. אפילו בזמנים שעליהם נאמר "ממעטין" – גם אז צריכים להיות בשמחה, במידה ידועה, מכיון ש"דירה לו יתברך" בהכרח לעשות תמיד, בכל רגע ורגע, שהרי "זה כל האדם", "אני (לא) נבראתי (אלא) לשמש את קוני", ובמילא מוטל החיוב להיות תמיד, בכל רגע, בשמחה. ומה שלפעמים צריך סדר העבודה להיות בקו השני, קו ההפכי משמחה – יובן ג"כ ע"פ המבואר בהמאמר, בענין סדר עשיית הדירה לו יתברך, עד"מ מאופן עשיית דירה למלך בשר ודם: לכל לראש בהכרח לנקות את המקום מכל לכלוך וכו', ולאחרי כן מייפים אותו בכלים נאים בכדי שיהי' ראוי לדירת המלך.

וכן הוא גם בעבודה הרוחנית: תחלה בהכרח לסלק את הלכלוך וכו', שענין זה נפעל עלידי קו המרירות. וזוהי העבודה דחודש אב, "ממעטין בשמחה", כדי לסלק את הענינים ד"ומפני חטאינו גלינו מארצנו". אבל אין זה אלא הכנה לדירה, ואילו הדירה עצמה עושים ע"י שמחה.

ומה שנאמר בגמרא בענין "משנכנס אדר מרבין בשמחה", הדיוק "כשם", שמזה משמע שהענין ד"משנכנס אדר מרבין בשמחה", הדיוק "כשם", שמזה משמע שהענין ד"משנכנס אדר מרבין בשמחה" נמשך מהענין ד"משנכנס אב ממעטין" – יובן ע"פ המבואר בחסידות שיתרון האור בא מתוך החושך, כמ"ש "ורבים מעמי הארץ מתיהדים", נעשו יהודים, כופרים בעבודה זרה ומודים בכל התורה.

ומצד עבודה זו נעשה "יתרון האור" – שבפורים חיוב השמחה הוא "עד דלא ידע", וגם בכל חודש אדר צריך להיות שמחה בריבוי, כמ"ש "והחודש אשר נהפך", כל חודש אדר.

(משיחת ש"פ משפטים – מבה"ח וער"ח אדר התשט"ז)

הלכות ומנהגי חב"ד

הכנות לפורים¹:

בקשר למצוות ומבצעי חג הפורים, כתב הרבי: "אשר כל זה דורש זמן והכנה ופעולה - על-כל-פנים מתחיל מראש-החודש"², וכן: "כבכל דבר חשוב - צריכה להיות הכנה מבעוד מועד, על-כל-פנים מראש-החודש"³.

יש להתחיל ולהשלים מבעוד מועד את כל ההכנות הדרושות למבצע פורים בכל העולם כולו, שלא יישאר אפילו יהודי אחד בפניה נידחת בקצווי תבל שלא יהיה נכלל במבצע פורים⁴.

נוסף על קיום כל המצוות דימי הפורים על-ידי כל אחד ואחת, יש להרעיש ולפרסם בכל מקום ומקום, הן בחו"ל וכן (ועל-אחת-כמה-וכמה) בארצנו הקדושה, על-דבר ההשתדלות שכל ענייני פורים יהיו באופן ד"ברוב עם הדרת מלך"⁵.

* בכמה תחפושות וכובעי פורים (במיוחד של חיילים ושוטרים ממזרח אירופה) ובכובעי-חורף (קוצ'מע), נמצא שעטנז גמור. החכם עיניו בראשו לכודקם מראש במעבדת-שעטנז מוסמכת⁶.

מבצע פורים:

יש לעורר על ההכנות לענייני פורים (ואף בשבת, שהרי "מפקחין על צורכי ציבור בשבת"), כדי שיעשו באופן מסודר ובהצלחה, ובהדגשה

1) מפאת אריכות הלוח בשבוע הבא, אנו מקדימים ומביאים כבר השבוע את הוראות הרבי בעניין 'מבצע פורים' וההכנות לקראתו.
2) לקוטי-שיחות כרך יא עמ' 340.

3) ממכתב (כללי-פרטי) אדר"ח אדר תשמ"ב.
4) משיחת ש"פ תרומה תנש"א ס"י, ספר-השיחות ח"א עמ' 350.
5) בכמה שנים היה הרבי מקשר את ההתעוררות ל'מבצע פורים' עם 'מבצע תורה', כמרו"ל "ליהודים היתה אורה - זו תורה" (אוצר מנהגי חב"ד, חודש אדר, עמ' רפז).

6) משיחת ש"פ ויקרא תשמ"ט ס"ח, ספר-השיחות ח"א עמ' 335, ושם פירוט: במשתה ושמה - שהולכים לשמח מבית לבית (מלבד ההשתתפות ברוב עם לאחר הסעודה עם בני משפחתו); במתנות לאביונים - לתת ברוב עם לגבאי או לקופה של צדקה (שהרי לעניים עצמם יש לתת בתכלית הזהירות בכבודם). וכל זה - כהוספה באחדות ישראל, הבאה כהכנה לסיום הגלות, עיי"ש.

6) לוח 'דבר בעתו'.

מיוחדת ליהודים הנמצאים בבתי-זקנים, בתי רופאים, בתי-האסורים, ובצבא (ומשטרה) בכל מקום, ועל-אחת-כמה-וכמה בנוגע לצה"ל, שעומדים ומגינים בגופם במסירות-נפש ממש על גבול ארץ-ישראל. ו"שמחה פורץ גדר" תגרום הצלחה רבה בכל זה.

כמורכן יש להשתדל בעוד מועד לדאוג לנתינת צורכי הפורים לכל הזקוקים לכך.

זיכוי הרבים:

* המזכים את הרבים במקרא מגילה, יעדיפו את הקריאה ביום על זו של הלילה, הן מפני שהציבור אינו מודע לה דיו, והן ועיקר מפני (וכדאי לפרסם) שהיא הקריאה העיקרית⁷.

"שתי המצוות: 'משלוח-מנות' ו'מתנות-לאביונים', מכיוון שהן עיקר בעניין הפורים, בנקל יותר לקיימן... ולכן החובה (והזכות) להשתדל ביותר... ולפרסם...: א) גודל מעלת מצוות אלו; ב) שנקל מאוד לקיימן; ג) שכל אחד ואחת שהגיעו לגיל מצוות מחוייבים בהן; ד) ולא עוד, אלא שגם הקטנים והקטנות שהגיעו לחינוך [ו'ספיקא לחומרא"], יקיימו בעצמם מצוות אלו.

הרבה מהצעירים סומכים על הדעה שאפשר לצאת ידי חובה על-ידי שההורים מקיימים מצוות אלו, אבל לצערנו קורה שגם הורים רבים אינם מקיימים זאת כראוי. על-כן, עם כל הכבוד הראוי, מתבקשים הרבנים, המחנכים וההורים, להזכיר לילדים שתחת השפעתם [בכל בתי-הספר מכל סוג]... לקיים באופן אישי את מצוות 'משלוח מנות' ו'מתנות לאביונים', ביום הפורים:

ל'משלוח מנות' דרושים רק שני מיני מאכל, כגון תפוח וסוכרייה⁸; או מאכל ומשקה, כגון

7) ראה שע"ת סי' תרפ"ז ס"ק א, ונטעי גבריאל פמ"ב ס"ו. אבל אם יש לו הזדמנות לשמוע בלילה, לא יותר עליה מפני החשש שמא ע"ז לא ירשו לו מחר לקרוא, ראה שו"ת רדב"ז ח"ד סי' יג, הובאה בקו"א לשו"ע אדמוה"ז סי' רעא ס"ק א, ובארוכה בקובץ 'התמים' החדש, גיליון כז עמ' 55 וש"נ.

8) ממכתב המזכירות (אג"ק ח"כ עמ' קעז). ואולי הסוכריה היא

(כה, לא)¹¹.

יום חמישי,

ז' באדר¹²

יום רביעי בלילה, אור ליום חמישי: הערב כבר "אחר ז' ימים למולד"¹³. אולם במצב זה, אם אין חשש לעננות, ממתנינים לקדשה עד מוצאי שבת קודש הקרוב¹⁴.

יש להשתדל להוסיף ביום זה בשמחה של תורה ובשמחה של מצווה, כיוון שנולד בו משה רבינו ע"ה, מושיען של ישראל¹⁵.

בשבעה באדר – וכן בתפילת מנחה שלפניו – לא היו נשיאי חב"ד אומרים תחנון. זאת דווקא לאחר שעלו לנשיאות, אבל לא לפני זה¹⁶.

פרוסת עוגה ומשקה קל. ו'מתנות לאביונים' אפשר לקיים בשתי פרוטות, פרוטה [קצת יותר מ'10 אג'] לכל אביון. ומובן שכל המרבה בצדקה הרי זה משוכח.

כשנותנים לחיילים וכדומה 'משלוח־מנות', יש להקפיד לתת לאנשים בשם 'צעירי־חב"ד' ולנשים בשם 'נשיי־חב"ד'⁹, וכדי שהם בעצמם יקיימו המצווה – יש להדריך את המנות (ויכולים לקיים זאת גם במנות המוכנות להם בחדר האוכל¹⁰) ביניהם לבין עצמם, איש לרעהו ואשה לרעותה. כן יש לחלק להם מטבעות כדי שיקיימו 'מתנות לאביונים'.

שבת־קודש פרשת תרומה,

ב' באדר

בקריאת התורה, קריאת 'שלישי' מתחילה מפרשת המנורה: ועשית מנורת זהב טהור

11) כך נקט הרבי בפשטות, 'תורת מנחם – התועדויות' תשמ"ה ח"ג עמ' 1511, בלתי מוגה (כבחומשים הרגילים, ולא כבתנ"ך קורן). אגב, מכיוון שהרבי נהג בקביעות לשמוע קרה"ת ולקרוא ההפטרות מתוך חומש 'תורה תמימה' [משא"כ לשיחות־רש"י השתמש ב'מקראות גדולות' (הוצאת 'חורב')], נהג הבעל־קורא בבית־חינו, הרה"ח ר' מרדכי שוסטרמן ע"ה, לקרוא כחומש זה – שהוא 'מנהג מדינתנו' – בכל מקום שיש חילוקים בין הדפוסים השונים ואין הוראה אחרת (וכן מוקלט מפיו בראש קלטות קרה"ת שלו).

12) ביום זה כתב משה רבינו ע"ה שנים־עשר ספרי־תורה ונתנם לכל השבטים, ועוד אחד שהניח בארון. ומוה הוראה לחיזוק השליחות להגברת לימוד התורה מתוך קבלת־עול (לקוטי־שיחות כרך כ"א עמ' 317. וראה 'היום יום' דהיום).

ביום זה נאמר הציווי לכל איש ישראל לכתוב ספר־תורה לעצמו. ביאור אודות אופן קיום מצווה זו למעשה לכל ישראל, בלקוטי שיחות כרך כ"ד עמ' 207 ואילך, ובלה"ק ב'שערי הלכה ומנהג' יו"ד סי' קיא.

13) לשון אדה"ז בסידורו, דהיינו מתחילת היממה השביעית (ראה 'התקשרות' תנ"ד).

14) כיוון שיהיו עוד ה' לילות לקדשה אחרי מוצש"ק – ע"פ הרמ"א או"ח סי' תכו ס"ב בהג"ה ומג"א שם.

15) 'התועדויות' תשמ"ח ח"ב עמ' 388. תשמ"ו ח"ב עמ' 589.

16) ספר־המנהגים עמ' 72, מרשימותיו של הרבי.

שיעור־מינימום (ראה הדעות בנושא בילקוט יוסף ח"ה עמ' שכח של ובפסקי תשובות סי' תרצ"ה אות יח, וש"נ), וע"ד שביקש הרבי מפני "חוסר האמצעים", תפילין "כשרים בלי כל פקפוק" אבל "קטנים" (אג"ח ח"ב עמ' כה). אבל למעשה, פעם אחת (באחת השנים תשל"ח?) כשהכניסו לרבי לדוגמא את ה'משלוח מנות' של צא"ח בניו־יורק, הגיב שאחת המנות היא "פחות מכשיעור", ועקב זאת פתחו והשלימו כמאה אלף חבילות־מנות! (והעירוני שאולי ע"פ המבואר (שיחות־קודש תשל"ו ח"א עמ' 565. ראה מגילה ז, רע"ב. ערוה"ש סי' תרצ"ה סט"ו) שהחשיבות תלויה לפי הנותן והמקבל, הרי לקטנים גם ממתק ב'כית' מצומצם חשוב, אבל לגדולים צריך יותר).

9) וגם דברי ההתעוררות לנשים – שיבואו מנשים דווקא ('אוצר' עמ' רפו, משיחת אדר"ח אדר תשל"ה).

10) וע"ז במאושפזים בבית־רפואה, דיירי בית־אבות, ותלמידים בפנימייה. ועצ"ע מה דין בני־ישיבה שאינם משלמים. ולכאורה יש ראייה לזה מדין בן סורר שגנב מאמו (סנהדרין עא,א) ומדין פת שעל השולחן 'או"ח סי' שסו, בשו"ע אדמוה"ז סט"ז), ומאיך צ"ע מדין אורח שקידש אשה במנה שלו, שלהרבה דעות מקודשת רק מספק (אה"ע סי' כח סי"ז, עיי"ש בב"ש, ובאוצר הפוסקים ס"ק צב בארוכה). וראה בס' מצות מצוה פ"א ס"ט וש"נ.

פקודת יום

להניח את עצמו, ולצאת לשליחות!

צריכים לידע שמעולם לא הייתה שעת הכושר לפעול ולקרב עוד יהודי ועוד יהודי כמו עתה, כיוון שאין שום בלבולים כו'.

בימינו אלו, לא תובעים מסירות נפש כפי שהי' ברוסיה כו', ואדרבה: כאשר מיישהו בא לאיזו עיירה - מושיבים אותו ב"מזרח", ומפרסמים אודותיו בעיתון, בצירוף כתובת ותמונה... שכאן באמריקא הרי זה נחשב לכבוד הכי גדול!....

כל מה שדרוש עתה, אינו אלא להניח את עצמו ("זיך אוועקלייגן"), ולנסוע לשליחות!

(מהתועדות שבת חול המועד סוכות ה'תשכ"ח - תורת מנחם כרך נא עמ' 133)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש